Scuze

Apollonius al Romei (180–192). Un senator roman acuzat de unul dintre sclavii săi că mărturisește creștinismul. Nu exista nicio persecuție împotriva creștinilor, așa că aceștia nu erau căutați, dar dacă se primea o denunțare, urma un proces. Sclavul era executat (și el știa despre asta dinainte, așa că se pare că proprietarul de sclavi creștin îl iritase în mod special pe nefericit). Apollonius a fost judecat de Senat și condamnat la decapitare. În timpul procesului, însă, ceea ce a spus în propria apărare sau, mai precis, în apărarea creștinismului, a fost consemnat în detaliu. Apollonius a vorbit pe larg despre cum nu se temea de moarte, că un creștin moare zilnic, că a muri pentru Dumnezeu nu este mai rău decât a muri de dizenterie sau febră. Acest lucru l-a determinat pe prefectul pretorian Perennius să întrebe: „Urmezi moartea?” „Nu”, a răspuns Apollonius, „eu iubesc viața, dar dragostea mea pentru viață nu mă face să mă tem de moarte. Nu există nimic mai bun decât viața - viața veșnică, care dă nemurire sufletului care a trăit aici cu vrednicie.” Nimeni nu a înțeles aceste cuvinte, care i-au fost spuse direct inculpatului. Viața veșnică nu se încadra prea bine în filosofia antică. Și totuși, Apollonius a găsit o modalitate de a desemna experiența spirituală comună a creștinilor și păgânilor și a vorbit despre Socrate, care a fost executat la fel de nedrept ca Mântuitorul Iisus, și l-a amintit și pe Platon, care a vorbit într-unul din dialogurile sale despre răstignirea unui om drept. Ascultătorii săi nu au fost convinși, dar pentru conaționalii săi creștini această experiență a credinței justificatoare, legând-o de experiența precreștină, de experiența vieții de zi cu zi, s-a dovedit a fi foarte importantă, motiv pentru care discursul lui Apollonius a fost rescris cu grijă de-a lungul secolelor.Textul original al apologiei lui Apollonius a fost descoperit abia în secolul al XIX-lea (mai întâi în armeană, apoi în greacă) și a devenit o senzație științifică. Publicat: Analecta Bollandiana, XIV (1895), 284–294; Conybear FC Apologia și faptele lui Apollonius. 1894.Comemorat pe 18 aprilie, 29 noiembrie/12 decembrie.

1. Terence, prefectul, a poruncit să fie adus la senat și i-a zis: „Apollonius, de ce te opui legilor de neînvins și poruncii împăratului și de ce refuzi să sacrifici zeilor?”

2. Apollonius a spus: „Pentru că sunt creștin și mă tem de Dumnezeu, care a creat cerul și pământul, și nu aduc jertfe idolilor fără suflet.”

3. Prefectul a spus: „Dar ar trebui să te căiești de o astfel de dispoziție datorată decretelor imperiale și să juri pe Norocul autocratului Commodus.”

4. Apollonius a răspuns: „Ascultați cu atenție răspunsul meu: cel ce se pocăiește de faptele bune și drepte este în realitate rău și nu are nădejde; dar cel ce se

pocăiește de faptele nelegiuite și de gândurile rele și nu se mai întoarce la ele, acela Îl iubește pe Dumnezeu și are nădejde.

5. Am hotărât cu tărie să păzesc porunca frumoasă și slăvită a lui Dumnezeu, pe care El a dat-o tocmai prin Domnul Hristos, care cunoaște gândurile oamenilor și vede tot ce se face atât pe față, cât și pe ascuns.

6. Cel mai bine este să nu juri deloc, ci să trăiești întotdeauna în pace și adevăr; căci adevărul este un jurământ mare și de aceea este rău și nelegiuit să juri pe Hristos. Dar, întrucât necredința există din cauza falsității și jurământul există din cauza necredinței, voi jura de bunăvoie adevărul pe Dumnezeul cel adevărat, deși și noi îl iubim pe împărat și ne rugăm pentru măreția sa."

7. Prefectul a spus: „Du-te și adu jertfă lui Apollo și celorlalți zei, precum și chipului împăratului."

8. Apollonius a zis: „Cât despre schimbarea părerii mele și despre jurământ, am dat deja un răspuns; iar în ceea ce privește jertfele, noi, creștinii, aducem o jertfă fără sânge lui Dumnezeu, Domnul cerului și al pământului și al mării și al tuturor lucrurilor vii, pentru chipurile inteligente (adică oamenii) înzestrați cu suflet, care sunt numiți de providența lui Dumnezeu să domnească pe pământ."

9. De aceea, conform învățăturii lui Dumnezeu, ne rugăm Celui care locuiește în ceruri și este singurul Dumnezeu adevărat, ca (autoritățile) să domnească cu dreptate pe acest pământ, căci știm cu certitudine că el (adică Commodus) a fost numit împărat de nimeni altul decât acel singur Rege - Dumnezeu, care ține totul în mâna Sa.

10. Prefectul a spus: „Nu ați fost chemat aici pentru a discuta filozofie. Vă dau o zi să reflectați asupra treburilor dumneavoastră și să discutați problema vieții dumneavoastră." Și a ordonat să fie dus la închisoare.

11. Și după trei zile a poruncit să fie adus la el și i-a zis: „Ce hotărâre ai luat?"

12. Apollonius a răspuns: „Sunt credincios și voi fi credincios închinării la Dumnezeu, așa cum am spus mai înainte."

13. Prefectul a spus: „În virtutea decretului senatului, vă îndemn să vă pocăiți și să aduceți jertfe zeilor cărora întregul pământ le oferă închinare și jertfe; căci este mult mai bine pentru voi să trăiți printre noi decât să muriți de o moarte jalnică. Cred că nu sunteți străini de acest decret al senatului."

14. Apollonius a spus: „Cunosc definițiile Dumnezeului Atotputernic și sunt credincios și voi rămâne credincios în a-L închina și nu mă închin idolilor făcuți de mâini omenești din argint, aur și lemn, ca să nu umble și să nu audă, pentru că sunt lucrarea mâinilor omenești și nu cunosc adevărata închinare.

15. Dar am învățat să mă închin Dumnezeului cerurilor și să mă închin numai înaintea Celui care a suflat suflare de viață în toți oamenii și dă neîncetat viață tuturor lucrurilor.

16. Nu mă voi umili și nu mă voi arunca în abis, căci este o mare rușine să te prosternezi înaintea unor creaturi neînsemnate și ar fi o josnică servilism să divinizezi ceea ce nu este demn de ea: oamenii păcătuiesc divinizând astfel de lucruri. Proști au fost cei care le-au inventat și și mai proști sunt cei care le divinizează și le onorează.

17. Egiptenii, în prostia lor, zeifică ceapa.

18. Atenienii venerează și astăzi capul unui bou făcut din cupru, numindu-l „Norocul Atenei”. De asemenea, au ridicat statui ale lui Zeus și Hercule într-un loc cunoscut, pentru a se ruga la ei.

19. Dar în ce privință sunt ele mai bune decât lutul uscat sau ciobul copt? Au ochi, dar nu văd, au urechi, dar nu aud, au mâini, dar nu apucă, au picioare, dar nu merg, pentru că simpla formă nu dă ființă adevărată. Cred că și Socrate i-a batjocorit pe atenieni când a jurat pe platan, pe câine și pe copacul uscat.

20. Prin închinarea la idoli, oamenii păcătuiesc în primul rând împotriva lor înșiși.

21. Apoi Îl neagă pe Dumnezeu pentru că neagă adevărul. Egiptenii numeau prazul și fructele pe care le mâncăm și care intră în stomac și sunt aruncate pe gunoi, zei și li se închinau. Da, se închinau și la pește, la porumbel, la câine, la piatră și la lup și chiar se închinau la născocirile propriei lor imaginații.

22. În al treilea rând, oamenii păcătuiesc atunci când idolatrizează oamenii, îngerii și demonii, numindu-i zei.

23. Prefectul a răspuns: „Ați vorbit mult despre filozofie și ne-ați făcut plăcere. Dar nu știți că, conform hotărârii Senatului, nu este deloc potrivit ca creștinii să fie așa?”

24. Apollonius a răspuns: „Da, dar decretul senatului nu poate anula decretul lui Dumnezeu. Căci, pe cât îi urăsc și îi ucid oamenii în mod frivol pe cei ce fac binele, pe atât sunt oamenii departe de Dumnezeu în multe privințe.

25. Să știți că Dumnezeu a hotărât moartea și judecata după moarte pentru toți, pentru regi și săraci, pentru conducători, pentru robi și pentru liberi, pentru filozofi și pentru oameni nebuni.

26. Dar există o diferență între moarte (de moarte). De aceea, ucenicii lui Hristos mor zilnic, răstignindu-și poftele și umilindu-le după dumnezeiești Scripturi. Căci nu luăm parte la pofte necuviincioase, nici nu îngăduim spectacole necurate, nici priviri adulterine, nici urechi care ascultă la rău, ca să nu ne fie rănite sufletele de aceasta."

27. „Căci atunci când trăim, trăim pentru Dumnezeu și suntem chinuiți pentru El, ca să nu suferim necazul morții veșnice.

28. Mai mult, nu ne întristăm când ni se ia averea, pentru că știm că în viață și în moarte aparținem Domnului. Febra sau orice altă boală poate ucide un om. Pot presupune că am murit tocmai din cauza unei astfel de boli."

29. Prefectul a spus: „De aceea insistați asupra morții?"

30. Apollonius a răspuns: „Vreau să trăiesc în Hristos, dar nu mă tem de moarte, pentru că iubesc viața. Căci nu este nimic mai vrednic de venerația noastră decât viața veșnică, care pentru sufletul care a dus o viață nobilă aici este mama nemuririi."

31. Prefectul a spus: „Nu înțeleg ce spui."

32. Apollonius a zis: „Ce să fac cu voi? Cuvântul lui Dumnezeu luminează inima, așa cum lumina dă ochilor vedere."

33. Un filosof prezent a spus: „Apollonius, te faci de râs, pentru că te-ai rătăcit, deși îți imaginezi că rostești adevăruri profunde."

34. Apollonius a spus: „Am învățat să mă rog, dar nu să batjocoresc; totuși, ipocrizia ta dovedește orbirea inimii tale, pentru că celor nebuni li se pare doar adevărul ridicol.

35. Demnitarul a spus: „Explică-mi cu atenție ce înțelegi."

36. Apollonius a răspuns: „Dumnezeu, Cuvântul, mântuitorul sufletelor și al trupurilor, S-a făcut om în Iudeea, a împlinit toată dreptatea și S-a umplut glorios de înțelepciune divină. El a propovăduit religia adevărată, care era potrivită fiilor oamenilor, pentru a înăbuși începutul păcatului.

37. Căci i-a învățat pe oameni să-și stăpânească mânia, să-și modereze poftele, să-și înfrâneze poftele, să alunge tristețea, să fie miloși, să susțină dragostea pentru oameni, să respingă desertăciunea, să lase deoparte răzbunarea, să nu fie exigenți, să disprețuiască moartea, nu prin nedreptate, ci tolerând cu răbdare pe cei nedrepți, să asculte de legile lui Dumnezeu, să onoreze conducătorii, să se închine lui Dumnezeu, să creadă în nemurirea sufletului, care este în Dumnezeu; să aștepte judecata după moarte, să nădăjduiască răsplata la înviere, pe care Dumnezeu o va dărui celor pioși."

38. „El a propovăduit toate acestea în cuvânt și faptă cu multă statornicie și, fiind la început aprobat de toți pentru faptele bune pe care le făcea, în cele din urmă a fost omorât, așa cum filozofii și oamenii drepți au fost și ei omorîți înaintea Lui. Căci cei drepți urăsc pe cei nedrepți;

39. precum spune dumnezeiasca Scriptură: „să-l legăm pe cel drept, căci ne este o ocară." [1]

40. Dar unul dintre înțelepții greci (Platon) a mai spus: „cei drepți vor suferi, vor fi scuipați și răstigniți".

41. Așa cum atenienii, conduși de gloată, au pronunțat și au emis o sentință nedreaptă împotriva (lui Socrate), tot așa cei nedrepți au pronunțat în cele din urmă sentința la moarte (împotriva lui Hristos), pentru că cei nedrepți L-au invidiat,

42. cum i-au invidiat pe profeții care au trăit înaintea Lui și au prezis că El va veni și va face bine tuturor oamenilor și va convinge pe toți oamenii să-L cinstească pe Dumnezeu Tatăl, Creatorul a toate lucrurile. În El (Cuvântul) credem și ne închinăm înaintea Lui, căci de la El am învățat regulile evlaviei, necunoscute nouă înainte, și de acum înainte nu vom rătăci, ci vom duce o viață evlavioasă și vom nădăjdui în viața viitoare."

43. Demnitarul a spus: „Am crezut că v-ați răzgândit peste noapte."

44. Apollonius a spus: „Și mă așteptam ca gândurile tale să se schimbe peste noapte, ochii duhului tău să se deschidă de răspunsurile mele, inima ta să aducă roade și să te închini lui Dumnezeu, Creatorul a toate, și să-I oferi rugăciunile tale neîncetat, cu compasiune; căci compasiunea arătată de oameni către oameni este o jertfă fără sânge și este sfântă înaintea lui Dumnezeu."

45. Demnitarul a spus: „Aș vrea să te eliberez, dar nu pot face acest lucru din cauza decretului senatului. Totuși, voi pronunța o sentință blândă", și a ordonat să fie decapitat cu o sabie. [2]

46. Apollonius a zis: „Îi mulțumesc Dumnezeului meu pentru sentința ta.”

47. Și L-au scos călăii și L-au decapitat, iar El Îi slăvea pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.”

Note

1. Isaia 3:10 Voi traduce 70 în greacă. În slavonă este „să-l legăm pe omul drept, căci nu ne este de niciun folos”. În rusă este tradus altfel: „spune-i omului drept că este bine pentru el”.

2. Conform legii, un creștin putea primi o moarte mai crudă, de exemplu, aruncat să fie sfâșiat de animale într-un circ, așa că decapitarea cu o sabie era într-adevăr o execuție „blândă”.